

เอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุด ศิลปะพาเพลิน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เล่ม 2

ทัศนธาตุกับการสร้างภาพ

วราภรณ์ ศรีวิทย์หมายน
ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียน ชุด ศิลปะพาเพลิน เล่มที่ 2 ทักษะชุดกับการสร้างภาพ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาหาความรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาในชุดนี้ จำนวน 10 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 ศิลปะและทัศนศิลป์
- เล่มที่ 2 ทักษะชุดกับการสร้างภาพ
- เล่มที่ 3 มหัศจรรย์แห่งสี
- เล่มที่ 4 ภาพตามจินตนาการ
- เล่มที่ 5 ศิลปะกับความงามธรรมชาติ
- เล่มที่ 6 ศิลปะกับการบูรณาการ
- เล่มที่ 7 ศิลปะทรงคุณค่า
- เล่มที่ 8 ศิลปะภาพพิมพ์
- เล่มที่ 9 สีน้ำและสีโปสเตอร์
- เล่มที่ 10 จิตรกรรม

ผู้จัดทำขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยให้การจัดทำเอกสารประกอบการเรียน ชุด ศิลปะพาเพลิน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำเร็จไปได้ด้วยดีและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารประกอบการเรียนเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศิลปะได้ดียิ่งขึ้น

วราภรณ์ ศรีวัฒนาชน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนสำหรับนักเรียน	ค
จุดประสงค์การเรียนรู้	ง
แบบทดสอบก่อนเรียน	1
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	4
ทัศนธาตุ	5
การสร้างภาพจากทัศนธาตุ	12
แบบฝึกหัดที่ 1	14
แบบฝึกหัดที่ 2	15
เฉลยแบบฝึกหัดที่ 1	16
เฉลยแบบฝึกหัดที่ 2	17
ใบงาน	18
แบบทดสอบหลังเรียน	19
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	22
บรรณานุกรม	23

คำชี้แจงการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนสำหรับนักเรียน

ชุด ศิลปะพาเพลิน เล่มที่ 2 “ทัศนธาตุกับการสร้างภาพ”

เอกสารประกอบการเรียน ชุด ศิลปะพาเพลิน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นบทเรียนที่ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยผู้จัดทำได้นำเนื้อหาจัดทำเป็นลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายาก และให้นักเรียนปฏิบัติทีละขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. นักเรียนอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อน
2. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ โดยไม่ดูเฉลยก่อนและเน้นคุณธรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียน
3. ตรวจสอบคำตอบแล้วบันทึกคะแนนไว้
4. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเรียงตามลำดับขั้น
5. ทำแบบฝึกหัดที่มีอยู่ในเล่ม
6. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ โดยไม่ดูเฉลยก่อน
7. ถ้านักเรียนคนใดทำแบบทดสอบได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไปให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนเล่มต่อไป และถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 8 คะแนน หรือได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนย้อนกลับไปศึกษาใหม่อีกครั้ง
8. นักเรียนสำรวจความเรียบร้อยและรวบรวมเอกสารประกอบการเรียนส่งคืน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายของทัศนธาตุ ลักษณะจุด เส้น รูปร่างและรูปทรงได้ (K)
2. นักเรียนสรุปการออกแบบสร้างสรรค์งานศิลปะให้มีความสมบูรณ์ งดงามได้ (K)
3. นักเรียนสังเกตและแยกแยะความแตกต่างระหว่างรูปร่างและรูปทรงได้ (P)
4. นักเรียนปฏิบัติกรวาดและสร้างสรรค์ได้ (P)
5. นักเรียนบอกความรู้สึกที่มีต่อรูปลายเส้น จุด รูปร่างและรูปทรงได้ (A)
6. นักเรียนเห็นคุณค่าของการสร้างสรรค์ภาพและนำไปใช้ในการสร้างชิ้นงาน (A)

แบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ทักษะการถ่ายภาพ
จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

1. เพราะเหตุใดการเขียนภาพลายไทยจึงนิยมใช้เส้นโค้ง
 - ก. ต้องการให้ภาพคมชัด
 - ข. เส้นลักษณะอื่น ๆ ไม่สวย
 - ค. เส้นโค้งเขียนง่ายกว่าเส้นลักษณะอื่น
 - ง. เส้นโค้งทำให้เกิดความรู้สึกอ่อนช้อยนุ่มนวล
2. พื้นฐานที่สำคัญของการวาดภาพคือข้อใด
 - ก. สี
 - ข. เส้น
 - ค. แสง
 - ง. เงา
3. การสร้างความลึกของตาแบบ 3 มิติข้อใดถูกต้องที่สุด
 - ก. การวาดภาพสร้างความลึกคือการระบายสี
 - ข. การวาดภาพสิ่งที่อยู่ใกล้หรือไกลให้วาดตามสายตามองเห็น
 - ค. การวาดภาพเพื่อให้เกิดระยะใกล้หรือไกลขึ้นอยู่กับจินตนาการ
 - ง. การวาดภาพสิ่งที่อยู่ใกล้จะต้องเน้นเส้นของขนาดและสีให้ชัดเจน
4. การสร้างสรรค์ศิลปะ 3 มิติ ข้อใดมีคุณค่าทางด้านจิตใจ
 - ก. เป็นอาชีพ
 - ข. เป็นสิ่งตกแต่ง
 - ค. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน
 - ง. เป็นสื่อถ่ายทอดให้เกิดการรับรู้

5. รูปร่างแตกต่างจากรูปทรงอย่างไร

- ก. มีความสูง
- ข. มีความยาว
- ค. มีความกว้าง
- ง. มีความหนาเล็ก

6. บอยจะไปปลูกป่านุรักษ์สิ่งแวดล้อมควรแต่งกายด้วยสีอะไรเพื่อความสดชื่น กระฉับกระเฉง

- ก. สีเขียว สีแดง
- ข. สีฟ้า สีม่วง
- ค. สีเขียว สีฟ้า
- ง. สีฟ้า สีส้ม

7. ข้อใดคือความพอดีระหว่างซ้ายกับขวาที่เท่ากัน

- ก. จุดเด่น
- ข. ความสมดุล
- ค. ความกลมกลืน
- ง. ความเป็นเอกภาพ

8. สีส้มให้ความรู้สึกในข้อใด

- ก. เศร้า
- ข. ศรัทธา
- ค. ปรีศนา
- ง. ทำทาย

9. ผลงานที่ดูแล้วมีความรู้สึกกลมกลืนเป็นอย่างไร

- ก. เกิดความขัดแย้ง
- ข. เกิดความแตกต่าง
- ค. เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- ง. เกิดการกระตุ้นและเร้าความรู้สึก

10. ข้อใดไม่จัดเป็นทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์

ก. พื้นที่ว่าง

ข. ปริมาตร

ค. พื้นผิว

ง. น้ำหนักอ่อนแก่

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ทักษะการรู้เท่าทันการสื่อสาร
จำนวน 10 ข้อ

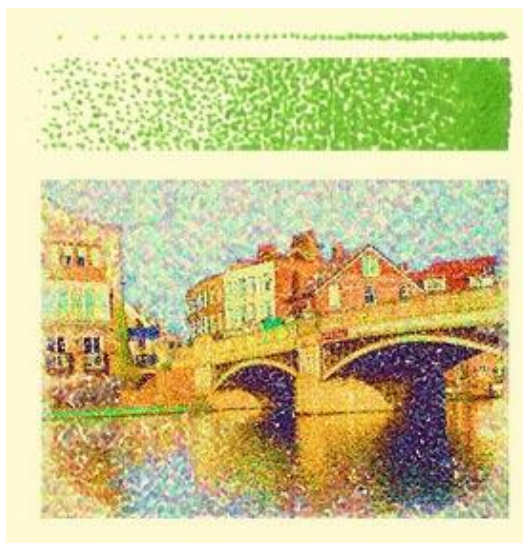
ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง
1	ง
2	ข
3	ง
4	ค
5	ง
6	ค
7	ข
8	ก
9	ค
10	ข

ทัศนธาตุ

ทัศนธาตุ (Visual Elements) ในทางทัศนศิลป์ หมายถึง ส่วนประกอบของศิลปะที่มองเห็นได้ ประกอบไปด้วย จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักอ่อน-แก่ สี บริเวณว่าง และพื้นผิว

1. จุด (Point)

จุด คือ ทัศนธาตุเบื้องต้นที่สุด ไม่มีมิติ (ไม่มีความกว้าง ความยาว ความลึก)

ภาพที่ 2.1 การสร้างภาพจากจุด

แหล่งที่มา : จาก <http://nrartdaily.blogspot.com/2013/04/element-of-arts-1.html>

2. เส้น (Line)

เส้นเกิดจากการนำจุดหลายจุดมาเรียงต่อกันบนพื้นระนาบอย่างมีทิศทาง เส้นมีมิติเดียว คือ ความยาว

ลักษณะของเส้น

เส้นตรง

เส้นเฉียง

เส้นโค้ง

เส้นหยัก

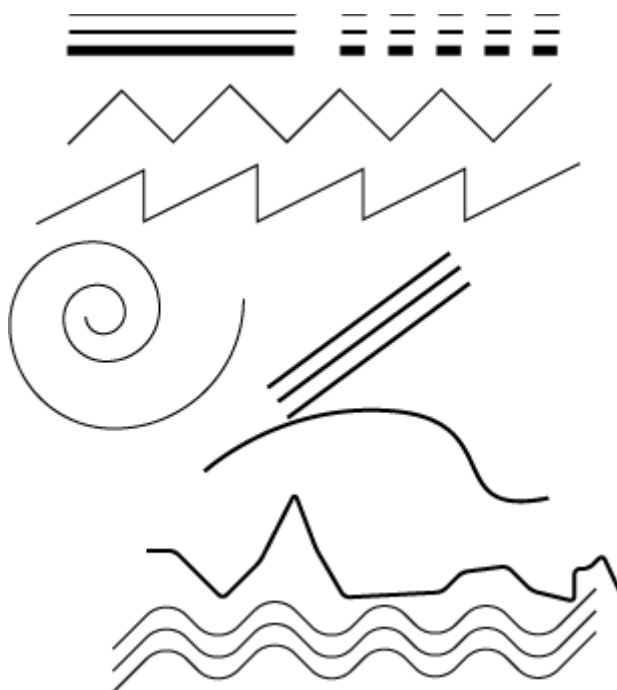
เส้นขด

เส้นกับอารมณ์ความรู้สึก

- เส้นนอน ให้ความรู้สึกกว้างขวาง เนิบสงบบ นิ่ง ราบเรียบ ผ่อนคลายสบายตา
- เส้นตั้ง ให้ความรู้สึกสูงส่ง่า มั่นคง แข็งแรง รุ่งเรือง
- เส้นเฉียง ให้ความรู้สึกไม่มั่นคง เคลื่อนไหว รวดเร็ว แปรปรวน
- เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกอ่อนไหว สุภาพอ่อนโยน สบาย นุ่มนวล เข้าใจ
- เส้นโค้งก้นหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว การคลี่คลาย ขยายตัว มึนงง
- เส้นหยัก หรือเส้นซิกแซก ให้ความรู้สึกรุนแรง กระแทกเป็นห้วง ๆ ตื่นเต้น สับสนวุ่นวาย

และการขัดแย้ง

- เส้นประ ให้ความรู้สึกไม่ต่อเนื่อง ไม่มั่นคง ไม่แน่นอน

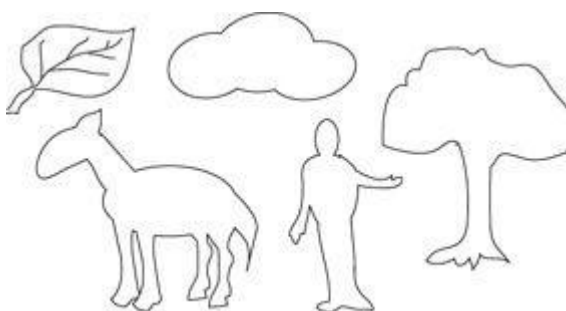
ภาพที่ 2.2 เส้นต่าง ๆ

แหล่งที่มา : จาก <http://www.mew6.com/composer/art/line.php>

3. รูปร่างและรูปทรง

รูปร่าง (Shape) หมายถึง เส้นรอบนอกทางกายภาพของวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ คน สัตว์ และ พืช มีลักษณะเป็น 2 มิติ มีความกว้าง และความยาว รูปร่าง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

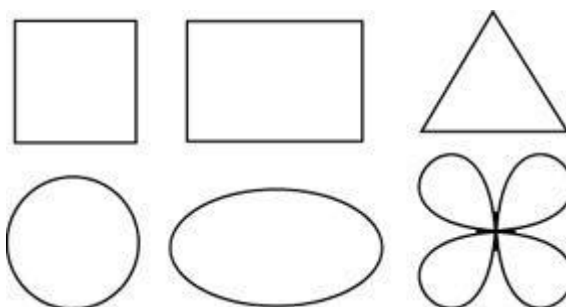
1) รูปร่างธรรมชาติ หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น คน สัตว์ และพืช เป็นต้น

ภาพที่ 2.3 รูปร่างธรรมชาติ

แหล่งที่มา : จาก <http://sumpunprilert.wordpress.com>

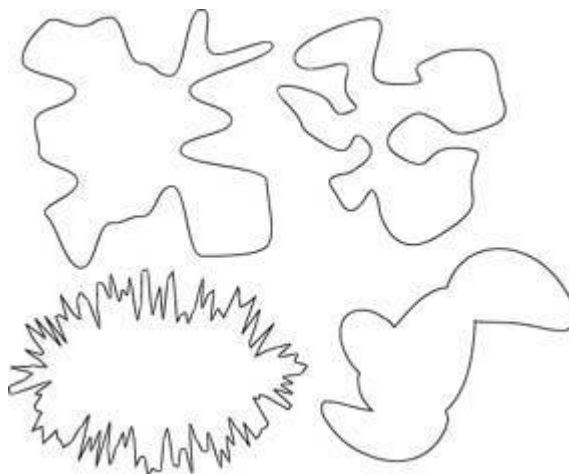
2) รูปร่างเรขาคณิต หมายถึง รูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมีโครงสร้างแน่นอน เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม และรูปวงกลม เป็นต้น

ภาพที่ 2.4 รูปร่างเรขาคณิต

แหล่งที่มา : จาก <http://sumpunprilert.wordpress.com>

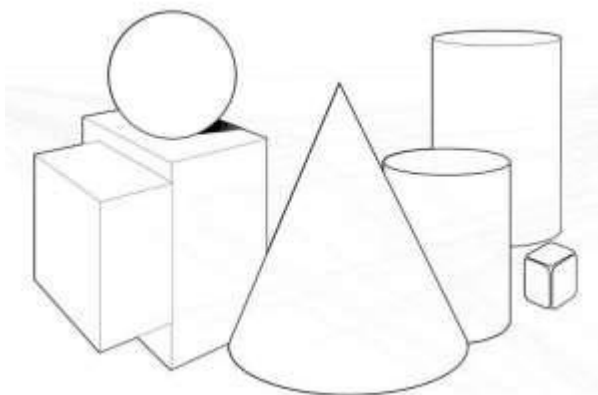
3) รูปร่างอิสระ หมายถึง รูปร่างที่เกิดขึ้นตามความต้องการของผู้สร้างสรรค์ ให้ความรู้สึกที่เป็นเสรี ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนของตัวเอง เป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น รูปร่างของหยดน้ำ เมฆ และควัน เป็นต้น

ภาพที่ 2.5 รูปร่างอิสระ

แหล่งที่มา: จาก <http://sumpunprilert.wordpress.com>

รูปทรง (Form) หมายถึง โครงสร้างทั้งหมดของวัตถุที่ปรากฏแก่สายตาในลักษณะ 3 มิติ คือมีทั้งส่วนกว้าง ส่วนยาว ส่วนหนาหรือลึก คือ จะให้ความรู้สึกเป็นแท่ง มีเนื้อที่ภายใน มีปริมาตร และมีน้ำหนัก

ภาพที่ 2.6 รูปทรง

แหล่งที่มา: จาก <http://sumpunprilert.wordpress.com>

4. น้ำหนักอ่อน - แก (Value)

หมายถึง จำนวนความเข้ม ความอ่อนของสี และแสงเงาตามที่ประสาทตารับรู้ เมื่อเทียบกับน้ำหนักของสีขาว-ดำ ความอ่อนแก่ของแสงเงาทำให้เกิดมิติ เกิดระยะใกล้ไกลและสัมพันธ์กับเรื่องสีโดยตรง

ภาพที่ 2.7 น้ำหนักอ่อน-แก่ ของสี

แหล่งที่มา : จาก <https://sites.google.com/site/sophaarti3319/xngkh-prakxb-silp>

5. สี (Colour) หมายถึง สิ่งที่ปรากฏอยู่ทั่วไปรอบ ๆ ตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นสีที่เกิดขึ้นเองในธรรมชาติ หรือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น สีทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างมากมาย เช่น ทำให้รู้สึกสดใสร่าเริง ตื่นเต้น หม่นหมอง หรือเศร้าซึมได้ เป็นต้น ในทางศิลปะได้มีการแบ่งวรรณะของสีออกเป็น 2 วรรณะ คือ

- สีวรรณะร้อน ได้แก่สีที่ทำให้ความรู้สึกอบอุ่นหรือร้อน เช่น สีเหลือง ส้ม เหลือง ส้ม ส้มแดง แดง ม่วงแดง เป็นต้น
- สีวรรณะเย็น ได้แก่ สีที่ทำให้ความรู้สึกเย็น สงบ สบาย เช่น สีเขียว เขียว เหลือง เขียวน้ำเงิน น้ำเงิน ม่วงน้ำเงิน ม่วง เป็นต้น

ภาพที่ 2.8 วรรณะของสี

แหล่งที่มา : จาก <http://www.thaigoodview.com/node/90315?page=0,5>

ความรู้สึกที่คนส่วนใหญ่มีต่อสีต่างๆ สามารถจำแนกออกได้ดังนี้

สีแดง ให้ความรู้สึกร้อน รุนแรง กระตุ้น ทำท่าย เคลื่อนไหว ตื่นเต้น เร้าใจ มีพลัง ความอุดมสมบูรณ์ ความมั่งคั่ง ความรัก ความสำคัญ อันตราย

สีส้ม ให้ความรู้สึก ร้อน ความอบอุ่น ความสดใส มีชีวิตชีวา วัยรุ่น ความกึกก้อง การปลดปล่อย ความเปรี้ยว การระวัง

สีเหลือง ให้ความรู้สึก แจ่มใส ความร่าเริง ความเบิกบานสดชื่น ชีวิตใหม่ ความสด ใหม่ ความสนุกสนาน การแผ่กระจาย อำนาจบารมี

สีเขียว ให้ ความรู้สึกงอกงาม สดชื่น สงบ เงียบ ร่มรื่น ร่มเย็น การพักผ่อน การผ่อนคลาย ธรรมชาติ ความปลอดภัย ปกติ ความสุข ความสุขุม เยือกเย็น

สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสงบ สุขุม สุภาพ หนักแน่น เครื่องขั้วม เอาการเอางาน ละเอียด รอบคอบ สง่างาม มีศักดิ์ศรี สูงศักดิ์ เป็นระเบียบถ่อมตน

สีฟ้า ให้ความรู้สึก ปลอดภัย โปร่งโล่ง กว้าง เบา โปร่งใส สะอาด ปลอดภัย ความสว่าง ลมหายใจ ความเป็นอิสระเสรีภาพ การช่วยเหลือ แบ่งปัน

สีม่วง ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ น่าติดตาม เร้นลับ ซ่อนเร้น มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก ความเศร้า ความผิดหวัง ความสงบ ความสูงศักดิ์

สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเก่า หนัก สงบเงียบ

สีขาว ให้ความรู้สึกบริสุทธิ์ สะอาด ใหม่ สดใส

สีดำ ให้ความรู้สึกหนัก หดหู่ เศร้าใจ ทึบตัน

ภาพที่ 2.9 ความรู้สึกกับสีต่างๆ

แหล่งที่มา : จาก <http://iam.hunsa.com/daejongkon/article/105951/>

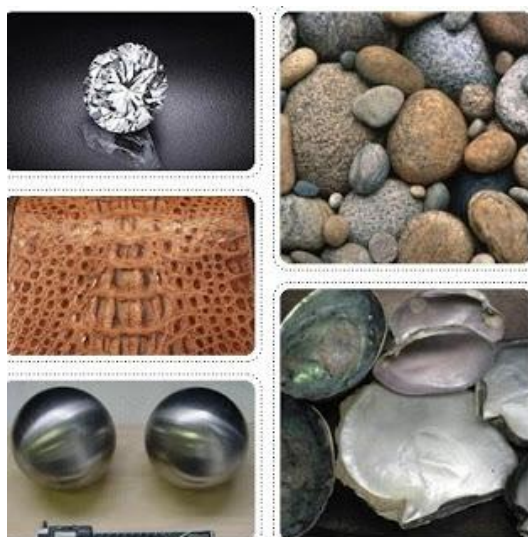
6. **บริเวณว่าง (Space)** หมายถึง บริเวณที่เป็นความว่างไม่ใช่ส่วนที่เป็นรูปทรงหรือเนื้อหาในการจัดองค์ประกอบใดก็ตาม ถ้าปล่อยให้พื้นที่ว่างมากและให้มีรูปทรงน้อย การจัดนั้นจะให้ความรู้สึกอ้างอ้าง โดดเดี่ยว

ภาพที่ 2.10 บริเวณว่าง

แหล่งที่มา: จาก <https://sites.google.com/site/sophaarti3319/xngkh-prakxb-silp>

7. **พื้นผิว (Texture)** หมายถึง พื้นผิวของวัตถุต่าง ๆ ที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น พื้นผิวของวัตถุที่แตกต่างกัน ย่อมให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันด้วย

ภาพที่ 2.11 พื้นผิว

แหล่งที่มา: จาก http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post_4703.html

การสร้างภาพจากทัศนธาตุ

ทัศนธาตุเป็นส่วนสำคัญของการสร้างสรรค์งานศิลปะ เส้น คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของการสร้างภาพ เส้นแต่ละเส้นแต่ละชนิดมีความหมายในตัวของมัน ทำให้สามารถสร้างสรรค์ภาพจากจินตนาการได้ และมีความแตกต่างกันตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคน

การสร้างภาพที่ดี ต้องรู้จักนำทัศนธาตุมาจัดให้เกิดความสมดุลและเกิดความงาม จึงจะทำให้เป็นภาพที่สมบูรณ์ได้ ซึ่งจะต้องรู้จักหลักการนำทัศนธาตุมาใช้อย่างถูกต้อง ดังนี้

1. การจัดวางภาพ ก่อนวาดภาพต้องดูภาพว่า ควรใช้กรอบแนวตั้งหรือแนวนอน ซึ่งวาดภาพให้สอดคล้องกับลักษณะของกรอบภาพ เช่น กรอบแนวตั้งควรวาดภาพต้นไม้สูง ๆ กรอบแนวนอนควรวาดภาพทุ่งนากว้าง ๆ เป็นต้น

ภาพที่ 2.12 การจัดวางภาพแบบสมดุลซ้าย-ขวาเท่ากัน

แหล่งที่มา : จาก http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post_9112.html

2. ขนาดของภาพ การวาดภาพต้องคำนึงถึงขนาดของภาพว่า สัมพันธ์กับกรอบภาพหรือไม่ เช่น กรอบภาพมีขนาดใหญ่ควรวาดภาพให้มีขนาดใหญ่ด้วย ถ้ากรอบภาพใหญ่ แต่วาดภาพให้มีขนาดเล็ก ทำให้เกิดช่องว่างในภาพ และต้องวาดภาพให้มีขนาดและสัดส่วนตรงกับความเป็นจริง เช่น ยีราฟต้องมีขนาดใหญ่กว่ากระต่าย

ภาพที่ 2.13 การจัดขนาดของภาพ

แหล่งที่มา : จาก http://atchima-jan.blogspot.com/2012_09_01_archive.html

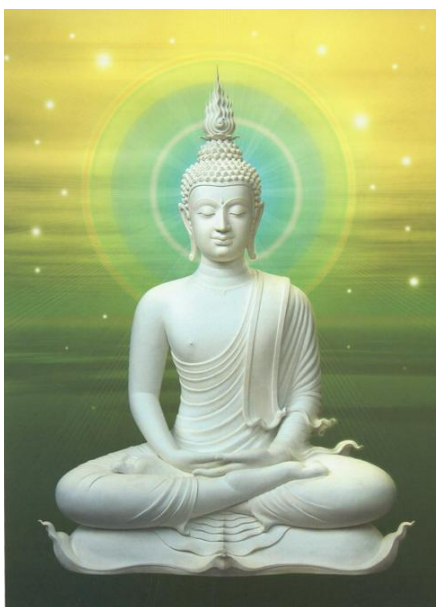
3. จุดสนใจของภาพ การวาดภาพจะต้องรู้จักจัดภาพให้มีจุดสนใจอยู่จุดเดียว โดยต้องให้น้ำหนักของภาพอยู่ตรงกึ่งกลาง ไม่เอียงไปด้านใดด้านหนึ่งซึ่งจะทำให้ภาพขาดความสวยงามไปและไม่สมดุล

ภาพที่ 2.14 จุดสนใจของภาพ

แหล่งที่มา : จาก <http://www.gotoknow.org/posts/260260>

4. เอกภาพของภาพ การจัดองค์ประกอบของภาพ ไม่ให้กระจัดกระจาย ช่วยทำให้ภาพเกิดความสมดุล มีจุดเด่นจุดเดียว ซึ่งจะทำให้ภาพดูมีความสวยงาม

ภาพที่ 2.15 การสร้างเอกภาพของภาพ

แหล่งที่มา : จาก <http://www.publichot.com/forums/showthread.php?15892>

แบบฝึกหัดที่ 1
เรื่อง ทักษะතුกับการสร้างภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความรู้สึกที่มีต่อลายเส้นต่อไปนี้

1. ให้ความรู้สึก.....

2. ให้ความรู้สึก.....

3. ให้ความรู้สึก.....

4. ให้ความรู้สึก.....

5. ให้ความรู้สึก.....

แบบฝึกหัดที่ 2
เรื่อง ทักษะการถ่ายภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในกรอบแต่ละกรอบต่อไปนี้

1. รูปร่าง

.....

2. รูปทรง

.....

3. ขนาดของภาพ

.....

4. บริเวณว่าง

.....

5. จุดสนใจของภาพ

.....

เฉลยแบบฝึกหัดที่ 1

เรื่อง ทักษะการสังเกตและการสร้างภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความรู้สึกที่มีต่อลายเส้นต่อไปนี้

1. ให้ความรู้สึก นิ่ง สงบเงียบ กว้างขวาง

2. ให้ความรู้สึก รุนแรง ตื่นเต้น สับสนวุ่นวาย และการขัดแย้ง

3. ให้ความรู้สึก อ่อนไหว สุภาพอ่อนโยน สบาย นุ่มนวล เข้ายวน

4. ให้ความรู้สึก ไม่มั่นคง เคลื่อนไหว รวดเร็ว แปรปรวน

5. ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว การคลี่คลาย ขยายตัว มึนงง

เฉลยแบบฝึกหัดที่ 2

เรื่อง ทักษะการถ่ายภาพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในกรอบแต่ละกรอบต่อไปนี้

1. **รูปร่าง** เส้นรอบนอกทางกายภาพของวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ คน สัตว์ และ พืช มีลักษณะเป็น 2 มิติ มีความกว้าง และความยาว
2. **รูปทรง** โครงสร้างทั้งหมดของวัตถุที่ปรากฏแก่สายตาในลักษณะ 3 มิติ คือมีทั้งส่วนกว้าง ส่วนยาว ส่วนหนาหรือลึก
3. **เอกภาพของภาพ** การจัดองค์ประกอบของภาพ ไม่ให้กระจัดกระจาย ช่วยทำให้เกิดความสมดุล มีจุดเด่นจุดเดียว ซึ่งจะทำให้ภาพดูมีความสวยงาม
4. **พื้นผิว** พื้นผิวของวัตถุต่าง ๆ ที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์สร้างสรรค์ ขึ้น พื้นผิวที่แตกต่างกัน ย่อมให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันด้วย
5. **จุดสนใจของภาพ** การวาดภาพจะต้องรู้จักจัดภาพให้มีจุดสนใจอยู่จุดเดียว โดยให้น้ำหนักของภาพอยู่ตรงกึ่งกลาง ไม่เอียงไปด้านใดด้านหนึ่งซึ่งจะทำให้ภาพขาดความสวยงาม

ใบงาน
เรื่อง ทักษะการถ่ายภาพ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

วัสดุและอุปกรณ์

1. กระดาษวาดเขียน
2. ปากกาหรือดินสอ
3. สีดินสอ สีเมจิก สีเทียน สีโปสเตอร์

ขั้นตอนการสร้างภาพ

1. ลากเส้นด้วยปากกาหรือดินสอลงบนกระดาษ จะลากไปในลักษณะใดก็ได้ตามต้องการ
2. ใช้สีตักแต่งลงในช่องว่างโดยระบายสีสลับกัน จะทำให้ได้ภาพสวยแปลกตา

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ทักษะการถ่ายภาพ
จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

1. พื้นฐานที่สำคัญของการวาดภาพคือข้อใด
 - ก. สี
 - ข. เส้น
 - ค. แสง
 - ง. เงา
2. เพราะเหตุใดการเขียนภาพลายไทยจึงนิยมใช้เส้นโค้ง
 - ก. ต้องการให้ภาพคมชัด
 - ข. เส้นลักษณะอื่น ๆ ไม่สวย
 - ค. เส้นโค้งเขียนง่ายกว่าเส้นลักษณะอื่น
 - ง. เส้นโค้งทำให้เกิดความรู้สึกอ่อนช้อยนุ่มนวล
3. การสร้างความลึกของตาแบบ 3 มิติข้อใดถูกต้องที่สุด
 - ก. การวาดภาพสร้างความลึกคือการระบายสี
 - ข. การวาดภาพสิ่งที่อยู่ใกล้หรือไกลให้วาดตามสายตามองเห็น
 - ค. การวาดภาพเพื่อให้เกิดระยะใกล้หรือไกลขึ้นอยู่กับจินตนาการ
 - ง. การวาดภาพสิ่งที่อยู่ใกล้จะต้องเน้นเส้นของขนาดและสีให้ชัดเจน
4. การสร้างสรรค์ศิลปะ 3 มิติ ข้อใดมีคุณค่าทางด้านจิตใจ
 - ก. เป็นอาชีพ
 - ข. เป็นสิ่งตกแต่ง
 - ค. ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน
 - ง. เป็นสื่อถ่ายทอดให้เกิดการรับรู้

5. รูปร่างแตกต่างจากรูปทรงอย่างไร

- ก. มีความสูง
- ข. มีความยาว
- ค. มีความกว้าง
- ง. มีความหนาเล็ก

6. ข้อใดคือความพอดีระหว่างซ้ายกับขวาที่เท่ากัน

- ก. จุดเด่น
- ข. ความสมดุล
- ค. ความกลมกลืน
- ง. ความเป็นเอกภาพ

7. สีส้มให้ความรู้สึกในข้อใด

- ก. เศร้า
- ข. ศรัทธา
- ค. ปริศนา
- ง. ทำทนาย

8. ผลงานที่ดูแล้วมีความรู้สึกกลมกลืนเป็นอย่างไร

- ก. เกิดความขัดแย้ง
- ข. เกิดความแตกต่าง
- ค. เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- ง. เกิดการกระตุ้นและเร้าความรู้สึก

9. ขอยจะไปปลูกป่านุรักษ์สิ่งแวดล้อมควรแต่งกายด้วยสีอะไรเพื่อความสดชื่น กระฉับกระเฉง

- ก. สีเขียว สีแดง
- ข. สีฟ้า สีม่วง
- ค. สีเขียว สีฟ้า
- ง. สีฟ้า สีส้ม

10. ข้อใดไม่จัดเป็นทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์

ก. พื้นผิว

ข. ปริมาตร

ค. พื้นที่ว่าง

ง. น้ำหนักอ่อน - แก่

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง ทักษะการรับรู้และการสร้างภาพ
จำนวน 10 ข้อ

ข้อที่	คำตอบที่ถูกต้อง
1	บ
2	ง
3	ง
4	ค
5	ง
6	บ
7	ก
8	ค
9	ค
10	บ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2545.
- _____. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,
2545.
- โชค เก่งเชตรกิจ และคณะ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2546.
- ผดุง ศิริรัตน์. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร
: องค์การค้ำของ สกสค., 2552.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. กระบวนการเรียนการสอน “ทัศนศิลป์” ในระดับประถมศึกษา สำหรับครู
ยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2545.
- มานพ ถนอมศรี. ศิลปะสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : เอ็มเทรคดิง, 2546.
- วิฑูรย์ ไสแก้ว. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร
: วัฒนาพานิช, 2551.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ทัศนศิลป์ ม.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2546.
- วิโชค มุกดามณี. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด, 2555.
- สุชาติ เกาทอง และคณะ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ศิลปะ
ทัศนศิลป์ ม.1 ช่วงชั้นที่ 3. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2550.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. วิธีจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์, 2545.
- อารี พันธุ์มณี. คิดอย่างสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ดันอ้อ 1999, 2543.

การสร้างภาพจากจุด (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://nrartdaily.blogspot.com/2013/04/element-of-arts-1.html> . สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

เส้นต่างๆ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://www.mew6.com/composer/art/line.php>. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

รูปร่างธรรมชาติ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://sumpunprilert.wordpress.com>. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556

รูปร่างเลขาคณิต (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://sumpunprilert.wordpress.com> . สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

รูปร่างอิสระ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://sumpunprilert.wordpress.com> . สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

รูปทรง (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://sumpunprilert.wordpress.com> . สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

น้ำหนักอ่อน-แก่ ของสี (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <https://sites.google.com/site/sophaarti3319/xngkh-prakxb-silp>. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

วรรณะของสี (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://www.thaigoodview.com/node/90315?page=0,5>. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

ความรู้สึกกับสีต่างๆ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://iam.hunsa.com/daejongkon/article/105951/> . สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

บริเวณว่าง (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <https://sites.google.com/site/sophaarti3319/xngkh-prakxb-silp>. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

พื้นผิว (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post_4703.html . สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

การจัดวางภาพแบบสมดุลซ้าย-ขวาเท่านั้น (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post_9112.html. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

การจัดขนาดของภาพ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก http://atchima-jan.blogspot.com/2012_09_01_archive.html. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

จุดสนใจของภาพ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://www.gotoknow.org/posts/260260> . สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

การสร้างเอกภาพของภาพ (ออนไลน์). แหล่งที่มา : จาก <http://www.publichot.com/forums/showthread.php?15892>. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556.

ประวัติของผู้ศึกษา

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ - สกุล	นางสาววราภรณ์ ศรีวัฒนายน
วันเกิด	14 กันยายน 2502
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
ที่อยู่ปัจจุบัน	151 ต.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย รหัสไปรษณีย์ 57110
ตำแหน่งหน้าที่	ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2531 – 2532	ค.บ. (การประถมศึกษา) จากวิทยาลัยครูเชียงราย
พ.ศ.2524-2525	ปกศ.สูง (คหกรรมศาสตร์) จากวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
พ.ศ.2521-2522	ม.ศ. 5 จากโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์
พ.ศ.2516-2518	ม.ศ. 3 จากโรงเรียนเชิงของวิทยาคม
พ.ศ.2513-2517	ป. 7 จากโรงเรียนเชิงของ
พ.ศ.2509-2512	ป. 4 จากโรงเรียนบ้านแจ่มป่อง